

IN M A R G I N E

IN MARGINE vzniklo zečátkem roku 1977 vlastně jako reakce na útoky proti Chartě 77. Bylo rozšiřováno v počtu deseti až dvanácti kusů. Opisy byly určeny především domácímu čtenáři, část opisů se dostávala různými cestami i do zahraničí.

Byly to většinou komentáře a polemiky z oblasti vnitřní normalizační politiky a věnovaly si často také kulturních otázek.

Celkem bylo opsáno 19 čísel.

Po vzniku České expedice bylou součástí této "česko expeditivní" iniciativy psaní, opisování a rozšiřování nového periodika, které nahradilo dosavadní IN MARGINE.

Toto nové periodikum se jmenovalo POKUS, což byla zkratka slov POLITIKA, KULTURA, Společnost. Tento POKUS byl opisován a šířen až do listopadu 1989.

P. S.

Všechny listy jsou
psané J. H.

18 čísel

19

Jaromír Hořec
JAROMÍR HOŘEC
Česká expedice

úplné, pretože často chýbajú údaje, či ide o OVS, strojovú alebo ručnú pečiatku, resp. o niektorých pečiatkach ani nevedeli. To by sa nemalo stavať.

Ostávam s pozdravom

[Faint, illegible handwritten notes or stamps]

[Faint, illegible handwritten notes or stamps]

P o m ě r k Chartě 77 :

1/ Hlavní chyby se dopustila propaganda proti Ch 77 v tom, že neotiskla - neboť nemohla - text Ch 77. Všeobecně se připomínaly kampaně z minulosti a zejména z doby procesů, kdy se postupovalo podobným způsobem a kdy se vyžadoval souhlas s něčím, co lidé sami nepoznali a k čemu nemohli zaujmout vlastní stanovisko.

Současně vzbudili zájem o Ch 77. Lidé chtějí vědět, co v ní je. Proto se opisuje a rozšiřuje i za rizika represálií.

2/ K obsahu CH 77: všeobecně se souhlasí s obsahem. Pokládá se za strážlivý a věcný, protože se opírá o citace a dokládá, jak se v ČSSR neplní helsinské dohody konkrétními fakty. Byla vydána v pravý čas.

3/ Odpor vzbuzuje pronásledování signatářů - výslechy, zatčení, šikanování, vyhazování ze zaměstnání, postup při zabavování jízdních průkazů a technických osvědčení aut apod. Obdivuje se statečností podepsaných i jejich rodin.

4/ Rozšiřují se zprávy o vzniku a průběhu kampaně. Příslušné státní a stranické orgány věděly předem o Ch 77. Rozhodly se, že toho využijí k boji proti centristickým živlům v KSČ. Počátek kampaně - článek v RP - byl prý bez vědomí vedoucích činitelů KSČ / !? / jako součást levičáckých cílů. Smyslem bylo oslabit centristickou skupinu, nastolit režim "tvrdé ruky", zastavit uvolnění, jež by mohlo nastat v důsledku plnění Helsink a které by postupně mohlo vyřazovat vliv levičáků.

Ve vedení prý došlo k rozporům mezi husákovci a bilakovci, kteří vytýkali, že se měl v posledním období zaujmout mnohem tvrdší a rozhodnější postoj, a že by se autoři CH 77 neodvážili vystoupit.

Husák prý uváděl, že se chystaly určité kroky k uvolnění uvnitř státu, a že nyní to je problematické. / Je ovšem otázka, zda to nešíří kruhy kolem Husáka jako desinformaci/.

Ukazuje se na spojení levičáků s Moskvou / Švestka prý tajně v minulých dnech odjel do Moskvy, je tam Kapek, přijel Kapitonov/. Neuvádí se, s jakou levičáckou skupinou v Moskvě jsou čs. levičáci spojeni.

Dokladem o rozporech je prý i stanovisko Chnoupka, který uvádí, že kampaň proti Ch 77 poškodila snahu čs. minist. zahraničí prohlubovat zahraniční -politické styky, že se přetrhaly určité naváznosti těžce vybudované v posledních letech.

Problematicky se hodnotí také zejména kampaň televize/ útoky proti Kreiskému/ nebo vystoupení lidí typu Cvekla, Hájka a dalších kolaborantů včetně divokých projevů tzv. dělníků, kteří žádali div ne zatčení a vystěhování ze země, násilnou deportaci. V této souvislosti se uvádí, že vlastně jediným politikem vedení, který vystoupil v zásadním projevu proti Ch 77, byl Bilak. Tak se uzavírá kruh Moskva/levice/ - Bilak - propaganda a sdělovací prostředky /Bejda, Švestka, Zelenka atd./

Úloha bezpečnosti poněkud nejasná. Mnozí její příslušníci vnitřně nesouhlasí. Také proto, že se jim neprojevila důvěra a nebyli seznámeni s obsahem Ch 77 ! A přitom mají vytýkat podpisovatelům jejich obsah. Proto někteří z nich postupovali v kampani a výsleších i prohláškách váhavě. Připomíná se, že jsou rozpory i tam mezi skupinou, která požaduje soudu a vězení a skupinou, která se spokojuje se zastrašováním bez důsledků.

5/ Veřejnost všeobecně uznává a vidí, že horečnatá kampaň proti Ch 77 je dokladem správnosti charty o nesvobodě projevu v ČSSR atd. Hrubá kampaň potvrdila pravdu a oprávněnost Ch 77.

6/ Ohlas ve světě: s ulehčením se přijímá zejména postoj některých vládních a polovládních činitelů./ Stanoviska západních KS jsou rovněž povzbuzením, avšak hlavní váha se klade na postoj velkých velmocí/. Nicméně se vyslovují obavy, aby v Bělehradě opět nedošlo k shnilému kompromisu a aby tak se slova nezůstala jen vyvanutá pachuč bez činů. Zdůrazňuje se nutnost tvrdého rozhodného postoje proti těm, kteří neplní Helsinky, neboť jen taková taktika na ně platí, nikoliv víra v dobré úmysly. Uvolnění nemá se dít v duchu ústupků jako před Mnichovem Hitlerovi. To je poučení světa i naše.

Tzv. prohlášení uměleckých svazů:

1/Původní formulace prohlášení se liší od definitivní. Byla přímo adresně namířena proti Chartě, užívala ještě hrubších a ostřejších výrazů. Postupně se "umírnila", resp. takticky pozměnila, aby se mohla vydávat za jakýsi manifest široké umělecké obce a výzvu k tvůrčím činům, takže nakonec v ní zůstala vložena půlvěta nejmenující přímo CH 77./"Ano, klidně to podepíšu, ta hrstka samozvanců-je vedení KSČ," řekli někteří/.

2/ Organizace podpisů. Podílely se na nich: ministerstvo kultury, zejména při nár. umělcích a jiných, jejichž evidence je na min. kult./ osobní telefony, telegramy/, tzv. tvůrčí svazy a instituce. Tyto organizace uspořádaly před Národním divadlem vlastní schůze, kde nařizeno zúčastnit se "manifestace" v ND. Ztráta existence, donucení, možnost pracovat...

3/ Z rozhovorů s těmi, kteří podepsali: Jejich poměr k Chartě 77 - většinou neznali obsah charty, avšak solidarizovali se se statečným postojem těch, kteří ji podepsali, a pokud znali alespoň v základ. rysech, souhlasí s obsahem CH 77. Jen vyslovení aparátnickí kolaboranti svazů a starí přísluhovači typu J. Seidla, atd. stojí za obsahem prohlášení. /Je to naprostá menšina/.

4/ Reakce v tvůrčích svazech: nelibost ba zděšení. /Citát:"Vypustili jsme z lahve džina, který se teď obrátí proti nám"/. Ve Svazu spisovatelů musí předělávat základní "linii" březnového sjezdu, měla být dogmatická, tj. rozdělovat obec spisovatelů na pevné jádro, které musí držet na uzdě většinu ostatních, nepřipustit je k publikaci, a doplňovat prořádlé řady "novými" a "nadějnými" mladými, kteří vycítili možnosti lehkého proniknutí do literatury a nikterak se této taktice nebrání, naopak.

Z prohlášení se mezi spisovatelé a umělci, kteří dosud byli zahrnutí do izolace a znemožňování, uvádí především výzva k "tvůrčím činům", tj. u spisovatelů vydávání také jejich děl. Díky Chartě 77, jež vyvolala tuto diskusi, se předpokládá, že bude uvolněn železný kruh svírající dosud spisovatele, kteří byli po r. 1969 umlčeni z politických důvodů. V tomto předpokladu je také důvod, proč podepsali mnozí autoři, jejichž jméno se takto poprvé objevilo na stránkách čs. časopisů od r. 1969! V žádném případě to neznamena, že by se většina z nich myšlenkově obrátila proti myšlenkám svobody a nezávislosti, naopak předpokládají, že budou mocí svými díly přispět i k tomuto společnému boji. Charta 77 tedy může i tyto slušné lidi pokládat za své příští spojence. Nejde jen o slova a vnější gesta, ale především o možnost práce, vydávání knih, jejichž estetická i myšlenková hodnota může o něco popohnat vývoj a pomoci mu. Není to jen otázka vlastní spisovatelské činnosti, ale i vlivu na nejširší veřejnost. Každá dobrá čestná kniha, hudba, obraz, divadlo - jsou spojenci svobody a pravdy!

Uvažujeme-li o opačném postoji, tj. nepodepsat prohlášení, které se objektivně využilo proti Chartě 77, docházíme k závěru, že by takový postoj mohl jen zdecimovat řady českých spisovatelů a umělců k radosti dogmatických strážců. To se nesmělo v žádném případě stát. Pokud se tedy využilo dané možnosti, musí se nyní tlačit všemi směry a způsoby, aby vládnoucí moc uvolnila prostor pro tuto oblast a plnila svůj nevyřčený "slib", že se umožní postupně opět tvořit a veřejně vystupovat a publikovat. /Nikoliv ovšem za cenu nějakých dalších prohlášení, denunziací atd./

5/ Další vývoj ?

Názory nejsou jednoznačné. Někteří prorokují nové utážení švabů, jiní naopak uvolnění. Naše prognóza: může patrně nastat určitý kompromis. Bude se držet "pevná linie" proklamací, slovy i některými opatřeními v organizování kultury, současně se však může uvolňovat zákaz publikací a veřejného vystupování, nikoliv jako generální pardon, jako změna linie, nýbrž jako konkrétní současné ediční praxe, dramaturgie apod. Pokud k tomu dojde, bude to velká zásluha iniciativy těch, kteří rozvinuli veřejnou diskusi o svobodě a uvolnění na počátku roku 1977 ve slovech Ch 77.

K situaci:

1/ oficiální hodnocení kampaně proti Chartě 77.

Čím víc se vzdalují od vrcholu kampaně, tím víc se upevňuje názor, že to byla vlastně prohraná kampaň a že ti, kteří ji rozpoutali a vedli, projeví z hlediska vládnoucí moci jako primitivní organizátoři a propagandisté. Jediné "plus" bylo, že se zastrašili některé skupiny, avšak i při nejtvrděších opatřeních podepsalo navíc Ch 77 ještě dalších 200 osob.

2/ První zásadní obrat při hodnocení dosavadní činnosti tzv. tvůrčích svazů: vedení těchto svazů je kritizováno, že se v nich vytvořily uzavřené sekty, které zbytečně izolovaly mnoho umělců a nepřipustilo je k práci./Je to pocho- pitelné fanatismus, protože tyto svazy, tj. skupiny Kozáků, železných, Šol- tá, Švorcové atd. postupovali podle pokynů svých nadřízených a v souladu s nimi/. - Další stanovisko: "Lidé se škrálopem dostanou přiměřenou šanci". Například J. Werich bude hrát v televizi apod. - Ovšem, jinak se to nedá ani asi servírovat: "To vše neznamená přechod na nový liberální kurs!"

3/ Další oficiální stanoviska:

Končí kampaň podpisů pod prohlášení tvůrčích svazů, protože "to teď po- depisují už i vrátní v televizi."

"Kampaň proti Chartě 77 - to je stanovisko aparátu V. Biláka - hodnotíme kladně z mezinárodně politického hlediska ! Oceňuje se, že jsme vystáli s politickými prostředky, nikde nebylo porušeno právo !"

Pokud jde o další vývoj a ideovou práci:

"Kampaň s podpisy končí. Jen tzv. stryptýz - v oficiální hantýrce ÚV - jede dál. Týká se asi 8 až 10 lidí, kteří budou postupně odhalováni před očima veřejnosti. Nebude se bojovat proti názorům CH 77, nepovede se s nimi dialog jako rovný s rovným.

Je třeba přejít k aktivní propagandě, dále to má být bojovná ideologi- cká práce poukazující na úspěchy socialismu u nás a odhalující všemi pro- středky "krisi" kapitalismu atd.

K Chartě 77:

"Máme zjištěno, že celkem jí podepsalo 430 lidí. Jsou mezi nimi i takoví kteří informovali a informují ÚV, co se na té straně děje. Od počátku jsme o Ch 77 věděli a sledovali. Víme, že její vydání i uveřejnění bylo koordinováno s církví. Její organizátoři se domnívali, že se k nim připojí asi 40 tisíc lidí, tj. těch, kteří nešli loni k volbám. To se jim však nezdařilo, protože protiútok přišel včas.

Mezinárodní ohlas byl kladný. Jen KS Itálie, Francie, Velké Británie a Belgie se postavili na nesprávné stanovisko. ÚV jim poslal dopis, v němž poukázal na obsah CH 77 a vysvětlil svůj postoj proti Ch 77. - Rumunsko a Albánie se Ch 77 vyhnuli. Nepisalo se tam ani tak ani tak.

Je třeba v podmínkách, sdělovacích prostředcích a jinde hodnotit, jak se kdo postavil v době kampaně proti CH 77, jak byl aktivní apod. To je třeba prověřovat opatrně a s těmi, kteří se nezúčastnili nebo zaujali nesprávná stanoviska, se rozloučit... " Tož oficiální stanovisko.

4/ Jak je vidět, je v tomto "hodnocení" plno rozporů, které znovu dokazují nejednotnost ve vedení. V některých případech to musí narazit na rozhodný odpor "realističtějších" kolaborantů, zejména z oblasti zahraniční politiky, kteří ze své praxe vídí, jaký byl "mezinárodní ohlas". Bilak ovšem nemůže při- znat krach své ideologické práce i zahraničně politické oblasti, za něž je odpovědný v ÚV. Opírá se při tomto hodnocení údajně o sovětský názor, ovšem, jak to známe, je taková opora velmi vratká a dočasná, resp. je nejasno, kdo tuto podporu a jak tlumočil. Nakonec pozvání zástupci lucemburských komuni- stů zastupujících několik málo stovek členů trapnou Bilákovu pozici jen do- kazují. Stejně tak neúspěšné posláni náměstka Spáčila do Švédska.

Nelze předcházet a uzavírat. Zatím se však ukazuje, že ve střetnutí CH 77 a vládnoucí moci, pravdy se lží, je ideová převaha na straně Ch 77. Zasloužili se o to způsobem kampaně také bilakovské živly. Paradoxní leč strážlivý výkla

Ad CHARTA 77 :

Nejvýrazněji se projevují výsledky kampaně v uměleckých svazech. Začátkem března je sjezd spisovatelské organizace, koncem března se scházejí skladatelé. Sjezd připravují i výtvarníci. Ve vedení nahonem chtějí ujít kritice sektářství, a proto přijímají nové členy. Například Svaz výtvarníků asi 150 nových členů většinou z řad těch, kteří čekali na členství několik let a byli úmyslně drženi ve stavu nerovnoprávných.

Od sjezdů samých lze těžko očekávat nějaké veřejné sebekritiky, resp. změny ideových kursů. Připravují se sice některé personální změny, např. Kozák nemá být předsedou Svazu českých spisovatelů /má se však stát předsedou čs. výborů svazů spisovatelů za "věrnost"/, avšak tyto změny, jak se zdá, zatím se neprojeví v místech rozhodujících, tj. v sekretariátech, fondech a nakladatelstvích. Naopak tam má být "vliv strany" a vnitra ještě více posílen. /Novým ředitelem Dilia, která hlídá honoráře ze zahraničí a naopak, je místo K. Bouška s. Petrák z rozhlasu, do organizace OSA má přijít prokurátor z Moravy atd./ Leninská linie "bijte je rublem" se má mnohem aktivněji uplatňovat, i pokud jde o korunu...

Ovšem určitý pohyb - díky CH 77 - nastal a může se postupně projevit kladně v uvolnění prostoru pro literární a uměleckou tvorbu, podaří-li se pro to vytvořit nejrůznější předpoklady.

Některé další otázky :

Bilák jako hlavní organizátor kampaně proti CH 77 si nesporně uvědomuje - ač mluví naopak - její neúspěch. V ideologickém úseku i na zahraničně politickém poli. Nyní se připravuje nový zákon o postavení čs. občanů v zahraničí, který prý má být argumentem i pro Bělehrad.

Nová úprava se má dít v těchto bodech:

1/ Kdo žije nyní v cizině - i po roce 1968 - může požádat čs. velvyslance o "trvalý pobyt v zahraničí". Dostane jej, aniž ztratí čs. občanství / ovšem pokud se nepodílel na "kampani proti ČSSR"./

2/ Druhá kategorie budou občané, kteří požádají o návrat do vlasti. Prý se jim to umožní "v nejširší míře."

3/ Třetí kategorie: pokud nemá čs. občan zájem o státní čs. občanství, bude propuštěn ze státního svazku. Musí o to požádat písemně. Prý se mu umožní získat povolení k návštěvám doma a naopak jeho příbuzných u něho v cizině.

4/ Čtvrtá kategorie: příslušníci emigrace, kteří se podíleli na "kampaních proti ČSSR", budou zbaveni čs. občanství, které se jim odejme.

OBAVY Z VOLEB DO OBČANSKÝCH VÝBORŮ

Zásadní směrnice: všude musí být předsedy členové KSČ.

V některých místech již došlo k volbám do občanských výborů. Jak se zjistilo, byli tam zvoleni na funkce předsedů nečlenové KSČ. Je to třeba anulovat a připravit nové volby, které prosadí členy strany za předsedy. Nutno věnovat velkou pozornost, protože je tu nebezpečí, že by se mohly vytvořit orgány postupující proti straně.

Nelze přitom důvěřovat ani členům ostatních stran Národní fronty. V politických otázkách na ně není spolehnutí. Je třeba pro tuto práci zaktivizovat zvláště členy KSČ, příslušníky závodních organizací.

AD CHARTA 77

Nová etapa v boji proti autorům a podpisovatelům Charty nastala v březnu 1977, kdy se na pokyn a z rozhdnutí sovětských míst koordinuje mezinárodní boj proti disidentům v různých socialistických zemích. Po schůzi v Sofii se konala porada ministrů vnitra socialistických zemí, resp. jejich náměstků, která vyslechla instrukce SSSR na potírání a likvidaci disidentů. Byl vytvořen koordinační útvar, mezinárodní centrum řízené z Moskvy, které organizačně navazuje na bezpečnostní poradce SSSR⁷ jednotlivých socialistických zemích.

Hlavní metoda, jíž se má použít v boji proti tzv. disidentům, je metoda tvrdého postihu hlavních osobností. Znovu se má obnovit akce pro vystěhování hlavních mluvčí Charty 77 /ale i polských představitelů bojujících za lidská práva/ z Československa. Má se to týkat skupiny asi 10 lidí. Nemá se ukončit úsilí potlačit i další a především je vystěhovat z Prahy, a tak jim znemožnit styk mezi sebou, styk se zahraničními korespondenty, předávání materiálu apod. Pokračovat se má i v nátlaku, aby lidé, kteří podepsali Chartu - s výjimkou dělníků a některých dalších - byli vyhazováni ze zaměstnání, a to především takového, které jim umožňuje určitou polnost pohybu apod. Dále mají trvat opatření na izolaci a sledování.

Třebaže se i ve stranických orgánech kritizovaly některé nemožné způsoby propagandistického boje/ především v rozhlase a televizi, bude se podle referátu Bilaka po Sofii pokračovat v tvrdém ideologickém kursu, tj. v insinuacích jednotlivých osobností a zejména se bude jejich činnost spojovat s tzv. zahraničními centrály, aby se tito lidé ukázali jako "agenti" cizích center.

Převzetí boje sovětskými místy, poradci a agenty se spojuje i se zahraničně politickou situací a vztahy mezi SSSR a USA.

Třeba také uvážit, do jaké míry tento nový způsob není součástí zastrašovací akce a určitým stupněm desinformace, aby se před bělehradskou schůzkou neřodnikaly další akce, takže by pak se mohlo ukázat, že je v socialistických zemích opět vše v pořádku...

Tím se také dostává celá akce boje proti tzv. disidentům převážně již jen na bezpečnostní linku, při čemž se de facto projevuje nedůvěra vůči dosavadní formě a celé řízení přepírá SSSR a jeho orgány vytvořené ad hoc pro tuto záležitost.

AD PROHLÁŠENÍ :

V minulých informacích In margine se psalo o ohlasu tzv. Prohlášení uměleckých svazů ve veřejnosti, mezi umělci a zejména v kruhu dosavadních držitelů moci v uměleckých svazech. Projevují se určité rozpory, které se zjednodušeně dají interpretovat takto: Prohlášení vytvořilo platformu, aby se na ní mohli uplatnit i ti, kteří dosud museli mlčet, tj. především umělci vyloučení z KSČ. To je stanovisko některých lidí na ministerstvu kultury i v aparátu ÚV KSČ. Současně však existují vlivné skupiny, které význam Prohlášení bagatelizují, pokládají ji jen za součást boje proti Chartě a nehodlají na jejím základě vůbec revidovat dosavadní kulturní politiku a poskytnout umělcům, kteří prohlášení podepsali, jen za tento jediný podpis prostor k veřejné tvorbě.

Tyto rozpory se projeví také i na dvou dosavadních sjezdech uměleckých svazů - spisovatelů a hudebníků. Kdežto hlavní referát Svazu skladatelů se nesl v novém jaksi reformovaném myšlení, vycházel ze širší platformy Prohlášení, děly se ve Svazu spisovatelů věci zcela jiné.

Referát na sjezdu skladatelů hovořil o nutnosti soustředit všechny tvůrčí síly autorů, i těch, kteří dosud stali stranou, z různých důvodů. Dokonce se tu připustilo, že "život předběhl" organizační činnost Svazu skladatelů, když se hovořilo o širší členské základně a nutnosti spolupracovat s těmi, kteří v minulé době nebyli členy svazu. Mnozí skladatelé, jejichž dílo bylo určitou dobu na indexu, např. Hanuš, Macha aj., se již veřejně provozují nebo jejich díla se studují a připravují.

Ve Svazu spisovatelů po první nevrle reakci na šíři jmen na Prohlášení po určitém "zděšení", kdo nám to všechno podepisuje - sdělení Rafaje -, přišla již promyšlená opozice jak na sjezdu v Dobříšci, tak i potom. Referát J. Kozáka se v podstatě vyhnul této otázce, neboť neviděl úmyslně v Prohlášení něco, co by mohlo ovlivnit dosavadní "správnou" politiku Svazu spisovatelů. Jen ti, kteří byli buď donuceni nebo byli ochotni se pokálet v "sebekritice", jako třeba Šotola nebo Ptáček, mohou být v zájmu na milost. Taufer se vyjádřil, že jedním podpisem nikdo nemůže smazat to, čeho se dopustil, když komentoval význam Prohlášení. Podobně hovořil v předsednictvu nového svazu i Skála. Zástupce ředitele odboru knižní kultury Kristek cynicky prohlásil, že se nic měnit nebude a že na nějaké Prohlášení kašle.

Nicméně poměry na umělecké frontě se po vydání Charty 77 přece jen změnilly. Prohlášení, které následovalo, a které se nyní může, jak vidíme, interpretovat různě, však rozhodně podpořilo možný vývoj k uvolnění / projevilo se to zatím několika drobnostmi, např. Haňák uveřejňuje své kresby, připravuje se nové vydání Werichových povídek v nakladatelství Albatros apod. / Je to ovšem počátek vývoje, který může pokračovat a skončit různě.

Začátkem března 1977 vysílal československý rozhlas pomlouvačný útok proti dr. Fr. Krieglovi. Text přetiskl také denní tisk, například Práce, Lidová demokracie, Svobodné slovo atd., jak jim to nařídil tiskový odbor, ÚV KSČ, respektive v případě obou listů nekomunistických stran tiskového oddělení ÚV Národní fronty. Je známo, že se tu hovořilo ~~xxxxxxxxxxxxxxxx~~ také o O. Šlingovi jako o "odhaleném a odsouzeném nepříteli, sionistovi a agentu kapitalismu". Popravený Šling se ve stalu "sugestivních" padesátých let dával tímto způsobem do jedné roviny s dr. Krieglem.

Premýšlivý čtenář nevěřil vlastním očím. Každý stranický učen ví, že tajemník KV KSČ O. Šling, nespravedlivě a lživě obviněný v 50. letech, popravený s ostatními členy "centra", jejichž popel byl v jedné prosincové noci po popravě rozházen z jedoucího vládního auta na benesovské silnici, byl po letech stranicky rehabilitován a v plném rozsahu zproštěn obžaloby, která byla vykonstruována podle návodu moskevských poradců.

Jak je možné, že se v oficiálním článku útočícím proti jednomu z těch, kteří podepsali Chartu 77, píše po 25 letech o Šlingovi stejně jako v dobách procesů? Je to náhoda, někomu uklouzlo pero, je to snad jen překlep? Co to vlastně je?

Největší odezva měl tento článek u Gustava Husáka. Ten okamžitě pochopil oč jde a domyslel se, že je v tom skrytý útok i proti němu, vždyt podobně by se mohlo konstatovat i o něm, že je "odhalený a odsouzený nepřítel, buržoasní nacionalista" a kdovíco ještě...

Byl proto dán pokyn okamžitě věc odvolat. Kdo jiný to může v této republice udělat než Rudé právo? Přispěchal tedy redaktor Douděra, uvolněný pro kampaň proti Chartě 77, sedl a napsal několik řádek na úrovni svých nenávislných slohových cvičení, které v tomto rudém listě otiskuje.

Nedokázal se vymyslet nic jalovějšího než toto tvrzení, jímž se snažil celou věc zakamuflovat: "V Československu, napsal doslova, je svoboda tisku. Neexistuje žádná předběžná ani následná censura. Za obsah novin či vysílání páně odpovídají redakce..."

Jenže tímto nejapným komentářem jen přilil oheň do ohně. Husák opět dobře rozpoznal, že se Rudé právo snaží odvést pozornost jinam a de facto psát v duchu "my o koze-vy o voze". Místo, aby ostře a zřetelně odmítlo lež o Šlingovi, přešlapoval Douděra komentář kolem horké kaše, div že neobvinil ze tuhle "lapálie" západní sdělovací prostředky, které prý šíří fámu, že prý se v Praze chystá návrat k stalinismu.

Gustáv Husák se rozčílil a vzal věc článku do svých rukou. I komentáře. Na koberec se dostal ředitel rozhlasu Riško, bývalý pracovník Husákovy sekretariátu. Ten zachránil svou kůži jen tím, že obětoval kůži jiného - ihned dal vyhodit vedoucího ideologického oddělení odpovědného za vysílání citovaného útoku proti dr. Krieglovi - redaktora Skálu.

Čistka v řadách činitelů však pokračovala dál. Každému je jasné, že článek nevznikl v žádné redakci a že nebyl otisknuto proto, že u nás je "svoboda tisku", tak tupí nejsou přece jen snad ani sami komunisté, nýbrž že byl vyroben - stejně jako ostatní podobné pamflety a lži - ve společné kuchyni složené z aparátníků ÚV KSČ a především z jeho tiskového oddělení, několika aktivistů z Rudého práva, rozhlasu a televize a konečně z pracovníků bezpečnosti v čele s plukovníkem Košnarem /pozor: nezaměňujte s pplk Košnarem, který spolupracoval s gen. Svobodou na jeho pamětech!/, který byl vedoucím skupiny pro tzv. "ideový boj" proti Chartě 77.

Jestliže tedy uvedený článek sepsali tito lidé, kteří přece dobře znají procesy - mnozí se na nich aktivně podíleli - i rehabilitace - mnozí z nich jim aktivně bránili -, pak je zřejmé, že nemohlo jít o náhodu nebo o překlep, ale o vědomou provokaci a pokus zkusit to, jak jim to projde...

Husák řešil problém operativně. Do funkce vedoucího tiskového oddělení ÚV KSČ dosadil pracovníka svého aparátu na Hradě, O. Čmolíka, někdejšího aparátníka ÚV SSM, který mu má zaručit, že se nic podobného nebude opakovat a že se zaostří dohled na tisk i cenzuru prováděnou - ano, existuje K. Douděra, a vy to moc dobře víte - v Úřadu pro tisk sídlícím v Benediktské ulici v Praze. A hlavní úder vedl proti plukovníku STB Košnarovi. Ten

byl zbaven svého poslání vést ideologický boj proti CH 77 a odstraněn. Je přirozené, že nic z toho neučinil Husák z lásky k pravdě nebo z vůle sloužit právu a spravedlnosti. Hledí si jen vlastního prospěchu a obává se, že by se proti němu zgrupírovala skupina, která by mu mohla jednou zakroutit krkem. Proto ta "rozhodnost", protože ví, jak se to dělá v totalitním systému.

Oficiální československá propaganda neustále prohlašuje, že čs. režim plní helsinské dohody. Jedním z hlavních argumentů je údajné "právo na práci" zakotvené v ústavě. Ovšem právě toto právo bylo v Československu obráceno v bezpráví, jak dokazuje vývoj od roku 1969 do současnosti. Bývalí členové KSČ vyloučení a vyškrtnutí z této organizace i veliký počet lidí bez stranické příslušnosti nebo býv. členové jiných stran, pokud se podíleli na brodném procesu, byli zbaveni svých pracovních míst, vyhnáni z odborné práce na univerzitách, v novinách, v akademii, v lékařských institutech, v podnicích, úřadech; řádilo se i v továrnách, kde postižení museli opustit svá místa, pokud byla vedoucí / ale i mistři apod. / Celkem bylo právo na práci porušeno nejméně u 500 až 700 tisíc lidí včetně příslušníků rodin. A takový stav je dodnes navíc v tomto roce doložený protiústavním postihem lidí, kteří podepsali Chartu nebo byli podezřelí ze sympatií k jejím myšlenkám a dali to veřejně najevo.

Uveďme další příklady, jak si čs. komunistický režim představuje plnění Helsink.

Na 21. května 1977 byl ohlášen velký koncert slavných jazzových interpretů ze Spojených států severoamerických. Původně se jednalo o čtyři vystoupení: 20. května v 17 hod a 20,30 hod a 21. května v 17 hod a ve 20,30 hod. Všechny koncerty se měly konat ve sportovní hale Parku J. Fučíka v Praze. Byly stanoveny již i ceny vstupenek: od 25 Kčs do 100 Kčs.

Hlavními interprety měla být Ella Fitzgeraldová se skupinou, kytarista Joe Pass a velký orchestr Count Basie s Oscarem Petersonem u klavíru.

Jděte si však koupit lístky do prodeje...Nejsou, vyprodáno? - Nikoliv, dostane se vám odpovědi. - Koncert se nekoná!

Čs. agentura Pragokonzert všechny koncerty a celý zájezd odřekla na pokyn politických míst, která se lekla "ducha Helsink" a jazzové hudby, která odjakživa je postrachem všech diktátorů od Hitlera přes Stalina až k Husákovi, protože v ní spatřila možnost, které by prý využili v této době - "právě v této době", jak se to říká a odůvodňuje - nepřítel režimu. Obávali se, že by to prý byla manifestace pro USA v měsíci holdů Sovětskému svazu... Proto využili toho, že C. Basie nabídl o několik členů větší orchestr, než se původně počítalo, a předem dohodnuté turné do ČSR odmítli. Tedy z finančních důvodů. Tedy proto, že Basie nedodržel dohodu. Tedy kvůli několika členům orchestru navíc... Proto nemohli čs. diváci spatřit výkvět amerického jazzu, černou Ellu a černého Count Basieho. Strach z černých Američanů, poslu svobody v jazzové hudbě, není to dost přesvědčující pro současný pražský totalitní režim?

A jiný příklad:

Ústřední státní úřady a instituce, včetně sdělovacích prostředků, dostaly pokyn zaměřit písemnému styku se zahraničím. Od vrcholných orgánů se to nyní přenáší dolů, např. od ministerstva do všech podniků, které mu přímo podléhají. Děje se to dokonce písemně. Tak v dubnu byli pracovníci ministerstev a jim podřízených úřadů, podniků a ústavů upozorněni, že "souhlas k písemnému styku s cizinci v kapitalistických státech je nutno si vyžádat přímo od vedoucích činitelů a ředitelů." O dopisování se zahraničím je třeba osobně požádat a uvést adresy a jména těch, s nimiž si chtějí pracovníci dopisovat. To se týká i příbuzných. Text jednoho z takových oběžníků zní: "Vzhledem k této skutečnosti je nutné žádosti pracovníků, kteří si dopisují s příbuznými nebo jinými osobami z kapitalistických států včetně Jugoslávie předložit podnikovému řediteli prostřednictvím ředitele do 30. dubna 1977."

O cenzurě odesílaných dopisů se v pokynech nepraví nic. O to se postarají pracovníci umístění na poštách mezinárodní přepravy, kde se provádí - a to zcela nepokrytě - cenzura dopisů odesílaných do ciziny.

To je duch Helsink a Bělehradu - který dnes vládne v porobeném a okupovaném Československu!

V sovětském tisku byl otiskěn návrh nové sovětské ústavy. Jak se dalo předpokládat, rozejel se podle známého vzoru uplatňovaného desetiletí v totalitním sovětském systému "vřelý" proud souhlasu. Titulky sovětských novin jsou vyrobeny podle jednoho kopyta: Vřelý souhlas a jednomyslná podpora, Sovětské lidé vřele schvalují návrh nové ústavy, Vřelý souhlas všeho lidu. Ještě ani neměli čas dočíst a promyslet si slova nové ústavy a už jí bezvýhradně schvalují... Není to nový důkaz totalitarismu a nesvobody i stavu společnosti proměněné ve státní ortocký stát?

Záhy přispěchájí se "souhlasem" a "obdivem" i zahraniční ohlasy. Nejdříve pod řízených států, pak z placených komunistických agentur ve světě a nakonec se přihlásí i několik "nestraníků", politiků, vědců, spisovatelů, kteří z nejrizičnějších důvodů pojedou unisono v této kampani.

Ke slovu se přihlásil i Brežněv: "Hlavním směrem onoho nového, co ústava obsahuje, je rozšíření a prohloubení socialistické demokracie." A dále: "Volným rozsahu návrh potvrzuje svobodu slova, tisku, shromažďování..., svobodu, jež byla zachycena i v nynější ústavě." Své nehoráznosti zakončuje: "Slavná slova Komunistického manifestu "Svobodný rozvoj každého je podmínkou svobodného rozvoje všech" se fakticky stala základní zásadou našeho státu, což je v návrhu zakotveno."

Diktátor totalitního systému má tolik drzostí před tváří své společnosti, po léta dehtané, utiskované a vykořisťované, prohlásit, že lži jsou pravdami, útlak svobodou, násilí volností, koncentrák, zotavovny... "I v nynější ústavě", říká, s důrazem na "i", jakoby v minulosti nebyla existence SSSR poznamenána naprostou neúctou k myšlenkám svobody a demokracie, jakoby ruce a mozky sovětských vládců od Lenina, Stalina až po Brežněva nebyly zbroceny krví milionů a proklínány všemi národy státu, který patří za příklad moderního totalitarismu.

Proč tento stát, proč jeho vládnoucí menšina, KSSS, pokládá za potřebné vyhlásit novou ústavu právě nyní? Nic, co se v SSSR událo v minulosti v oblasti politických a veřejných otázek, nešlo se bez propojení na propagandu. I nyní vyhlásuje SSSR "ústavu" ne z nutnosti, ale z proagačních, mocenských, politických důvodů, ve snaze znovu oklamat veřejnost vlastní i zahraniční. Vlastní chce zacpat ústa, aby se nerozšiřovala vlna kritiky a nezvětšovaly řady sovětských lidí poukazujících na porušování základních lidských práv. K zahraniční veřejnosti se obrací po Helsinkách a těsně před Bělehradem, při čemž je cíl přesně naplánován. "Vidíte, jací jsme, máme v nové ústavě velkou posáz o lidských právech a svobodě!" chtějí tvrdit světu, aby je oslepili slovy na papíru, která nemají a nebudou mít se skutečnými právy a svobodami nič společného, neboť realita moci je taková, že znemožní každého, kdo se bude práva svobod dožadovat.

Zřejmě s touto velkou hrou souvisejí i změny ve špičce sovětské diktatury / míchoodem tohoto pojmu se již v nové ústavě - příznačně pro jejich taktické a propagandistické cíle! - nedovolávají. Hodili přes palubu Podgorného, Katusěva, povolali nového šéfa propagandy Pačolnikova, aby jaksi "důvěrně" naznačili, že obtužují vlastní jestřáby a logiky...

Čhtějí za to málo: jen porozumění pro vlastní problémy!

Věřte nám, jsme také demokraté, jsme rovněž pro svobodu a lidská práva, a proto nám právě teď nechte volnou ruku v naší "zájmové sféře", ve státech pod naší nadvládou, nevměšujte se do našich vnitřních věcí atd.! Jestliže svět znovu naletí na tuto sovětskou propagandu, prokáže sám totální neschopnost vidět věci v pravém světle a reálně a vykope si vlastní hrob, sám, a zastoupí tam práci sovětských hrobaři.

Od státu vrbudovaného násilím a v násilí udržovaném, ve státu podvodu a nesvobody nelze očekávat, že se změní sám od sebe. I nová ústava jen uměňuje tento systém násilí, podvodu a nesvobod.

Je přirozené, že je třeba posuzovat sovětskou ústavu i z hlediska odporů a kritiků sovětské moci říjících v SSSR. Těm se zřejmě máže podařit opět o malý kus posunout hranice své činnosti, při čemž se budou moci dovolávat některých článků ústavy. Jejich možnosti jsou ovšem zcela omezené, protože držitelé moci se dobře pojistili větami, jež znějí "v souladu se zájmy socialistického státu", "práva a svobody občanů nesmějí být zneužívány proti našemu společenskému zřízení" apod., takže státní dozor má opět ruce jako dosud nsvázané a volné. Naopak, papírových slov budou zneužívat proti kritikům sovětské moci a "bít je po ústech ústavou", abychom parafrázovali Leninova slova.

V roce 1936 vyhlásil Stalin novou sovětskou ústavu. Propaganda letošní

-jakoby z oka vypadla té stalinské, před 41 roky. Stejný vřelý, nadšený, jednomy-
slný souhlas v SSSR, navíc s proklamovanou vděčností a láskou k velkému vůdci
/ ostatně jak všechno nasvědčuje, půjde nyní Brežněv pár let v jeho stopách
a navíc patrně sjednotí ve svých rukách funkci generálního tajemníka a předsedy
nejvyššího soudu/. Stejný ohlas v cizině, kde podlehli iluzi i někteří čestní
demokratičtí představitelé / také u nás v Československu/, kteří se domnívali,
že Stalin "přišel k rozumu", že nahlédl potřebu "skutečné nebo aspon částečné
demokracie", prostě sovětům se podařilo oklamat svět a podobné iluze ~~v~~částně
přežily až do padesátých i šedesátých let, než je definitivně ukončil srpen
1968.

Ještě však neopadly vlny "nadšení" nad "demokratickou" a "svobodomylnou"
novou stalinskou ústavou a dobrák Stalin dal pozavírat tisíce lidí, insceno-
val procesy a nastoupil v "duchu" nové ústavy" i podle jejich liter cestu
největšího krveprolití, na jehož konci bylo přes 10 milionů mrtvých a zavraž-
děných. Pod "oblohou stalinské ústavy" se rozvinula akce největší represe,
největšího masového vyvražďování jednotlivců, rodin i celých národnostních
skupin, jaké kdy moderní dějiny znají. "V souladu" s novou ústavou se zalila
ruská zem krví obětí v tak hrůzných měřítech, že se tomu nevyrovnal ani válčící
Hitler.

Není podstatného rozdílu mezi ústavou Stalina a ústavou Brežněva. Ostatně
sám Brežněv to několikrát ve svém projevu zdůraznil slovy, že se na ni navazuje,
že se potvrzují některé články atd. Nový návrh sovětské ústavy má jen sloužit
k oklamání sovětské i zahraniční veřejnosti, má být nástrojem mocenské dobyva-
čné politiky SSSR. Jako lupiči maskují násilí, útisk, nesvobodu, okupaci cizích
území ~~do masek~~. Těmi maskami mají být "mír", "práva", "svoboda", jenže podstata
sovětského státu je stále stejná, před i po ústavě, je to totalitní stát potla-
čující základní práva člověka na život, vláda menšiny, soustavný útisk, pracovní
a lidské otroctví maskované socialismem, skutečná příkladná nesvoboda - to je
pravá tvář nové sovětské ústavy, to je ten reálný socialismus, o němž orwellov-
ští držitelé supermoci tak rádi mluví.

Sovětští komunisté obohatili v polovině června 1977 "pokladnici" své státní ideologie dalším myšlenkovým skvostem. Odpovídajíc na otevřený dopis Komunistické strany Japonska, v němž se žádá, aby SSSR vrátil území Japonska obsazené od konce druhé světové války, moskevská Pravda vyložila stanovisko KSSS ~~na~~ tzv. mezinárodní spravedlnosti a práva národů na vlastní zem. Ještě nikdy se neodvážili sovětští komunisté tak otevřeně, tak cynicky vyslovit svůj názor na tyto otázky.

- Ke konci druhé světové války obsadili neoprávněně svou vojenskou mocí v Evropě i v Asii četná území a porobili zde žijící národy. Po tragedii Litvy, Estonska a Lotyšska, kde spojili loupež území i s likvidací nejlepších národních sil, následovaly další země, z nichž imperialistické Rusko trhalo kus po kuse. Rumunsko, Polsko, Československo, Finsko, Německo. A na východě území Japonska a Číny. Žádným mezinárodním právním aktem se tyto loupeže nepotvrdily, mírová smlouva nebyla uzavřena a ani helsinské prozatímní dohody o hranicích v Evropě nemohou nahradit definitivní řešení těchto územních otázek.

Moskevská Pravda prohlásila japonské komunisty za "rouhače", "šovinisty", "nositele nezákonných územních nároků dokonce předstihnuvší vládnoucí liberálně demokratickou stranu" atd. Loupež je podle Moskvy "zákonná" a "oprávněná", volání po revizi loupeže "nezákonné". lupič je ochránce pořádku, žhář strážcem ohně, vrah ručitelem života...

Téměř školským příkladem opatřili v Pravdě pasáž, v níž se odpovídá na japonské požadavky, příkladem, jak jazyk souvisí s myšlením, když ve stylu Stalinových tezí napsali: "Existuje snad opravdu "nevyřešená ~~státní~~ územní otázka", o jejíž existenci se autoři dopisu pokoušejí přesvědčit japonskou veřejnost? Ne taková otázka neexistuje. Konstruuji ji uměle reakční kruhy, k nimž se připojili i vedoucí představitelé KS Japonska." Stalin v této formulaci promluvil ze záhroby, aby dokumentoval, jak jeho systém v SSSR stále žije a ovládá komunistickou stranu.

Nejdůležitějším místem je sdělení, jak se SSSR dívá na tzv. mezinárodní spravedlnost a právo národů žít na svém území. Poučné, jak doufáme, zejména pro ty kruhy, které stále setrvávají v iluzích, pro hrobaře vlastní samostatnosti a svobody v západní Evropě i jinde ve světě.

"Někteří vedoucí představitelé KS Japonska", píše Pravda, "vybízejí, aby se sporné otázky řešily na základě tzv. "mezinárodní spravedlnosti". Nesmí se však zapomínat, že pojem "spravedlnost" má třídní charakter. Není a nemůže být abstraktní spravedlnost ve společnosti rozdělené na antagonistické třídy."

Mluvit o provazu v domě oběšenecově patří už léta k manýrům Moskvy. Ti, kteří obtížili svědomí svých národů anexemi, loupežemi cizích území, násilnými deportacemi z Litvy, Estonska, Lotyšska, Podkarpatské Rusi, Polska, ti, kteří vyvražďili za 60 let od "velkého" Října na 50 milionů lidí, jak dokazuje ve svých pracích Solženicyn, ti bez ostychu chtějí kázat světu o spravedlnosti? Neslychané, vrchol cynismu a drzosti, který si svět nesmí dát líbit a právě v těchto dnech, kdy se má sejít v Bělehradě svět demokracie a svobody se zástupci tzv. socialistických zemí antidemokracie a nesvobody.

Jdeme však v citátu z Pravdy dále: Čteme, že pod "heslem mezinárodní spravedlnosti" vedoucí představitelé KSJ fakticky požadují, aby bylo odtrženo území od socialistického státu ve prospěch státu buržoazního, přestože dobře vědí, že tohoto území ~~využije~~ využije japonská a americká reakce na úkor bezpečnosti SSSR a dalších socialistických zemí. Netřídní přístup k řešení mezinárodních problémů může způsobit velké škody mezinárodnímu komunistickému a demokratickému hnutí... Toto stanovisko je v příkrém rozporu s procesem uvolňování mezinárodního napětí a navazování mezinárodní spolupráce..."

Ještě nikdy v posledním období neřekli v Moskvě tak jasně své stanovisko. Když v roce 1968 padlo za obět jejich dobovačné politice v Evropě Československo, přišli s "teorií" tzv. omezené suverenity. Suverenita socialistického státu je podle nich potřebná jen, slouží-li zájmům SSSR, jinak ji nutno "omezit", tj. likvidovat a příslušný stát přeměnit v gubernii, v odnož SSSR!

Podle Moskvy se nyní tyto zrádné myšlenky rozšiřují i na právo národů žít na svém území a vytvořit si na něm vlastní národní nezávislý stát. To je nesprávné, pokud takový stát neslouží přímo zájmům SSSR. Mít vlastní území a žít na něm podle vlastní vůle, to je nesprávné, není-li tato země spravována komunisty, a to ještě jediné moskevské orientace, ~~žít~~ být svoboděn podle vlastního rozhodnutí škodí tobě samému, žít podle vlastních představ je v rozporu s tvým vlastním zájmem. Nemít v čele moskevské utiskovatele je proti zájmům tvého náro-

roda !

Dovedeme -li moskevskou doktrínu o "neoprávněném právu na vlastní území" do logického konce, pak to znamená, že všechny státní útvary kromě SSSR / a s určitou licencí států socialistických, pokud se podřídily diktátu SSSR, nemají právo na vlastní existenci. Každý stát, který není součástí SSSR, nemá právo na své území, protože se tím slouží "zájmům buržoasie" proti "zájmům socialismu."

Jaképak teorie o soužití různých společenských soustav, jaképak iluze, že SSSR chce mír ! Vždyť jeho státní ideologie i reálná praxe je zcela opačná, jak dokazuje stát v Pravdě i řada činů v mezinárodní politice popírajících základní zásady mezinárodního práva.

Tzv. "třídním přístupem" mohou obhájit v Moskvě vše: vyvražďování, okupace cizích zemí, poručování svobod zcela ve stylu starých moskevských procesů, v duchu "marxismu - leninismu" sovětského ražení.

Vezměme konkrétní příklad z Evropy. Území NSR, státu, v němž vládne sociálně demokratická strana a nikoliv promoskevská komunistická, je jen neoprávněné pod nadvládou tzv. státu NSR, patří podle zákona třídnosti k NDR nebo přímo k SSSR, neboť je to "buržoasní stát", na němž německá a americká reakce využije svých možností proti SSSR a socialistickým státům. Aby se to dále nedělo, je třeba si toto území přivlastnit po dobrém nebo po zlém, prostě je anektovat nebo okupovat, jak je to schůdnější, a basta !

Nebo třeba takové Rakousko ! Co to je za "bastard" ve střední Evropě. Rakouské území již dávno by mělo patřit k SSSR, to je přece "třídní přístup k otázce ! Tak si představujeme mírové soužití, to je pravá mezinárodní spolupráce ! Postavte nám ve všech evropských místech spalírny a naše sovětské vojska je obsadí ve vašem zájmu, pro blahu těchto měst a cizích zemí. A to ani nemluvíme o šťastném lidu, který se konečně "osvobodí" z nadvlády, útisko- sovětském státě.

Ne, nikdo jiný kromě nás nemá právo na vlastní území. Každý jiný - tot' buržoasie, fašismus, kapitalismus, imperialismus - a ty je třeba zprovodit z p vrchu zemskeho ! Kdo to nechápe a neuskutečňuje, je zrádce, odrodilec, ztroskotanec etc. V arsenálu sovětské propagandy je dost urážek, kterými si lze posloužit v této terminologii.

Nová sovětská teorie o "mezinárodní spravedlnosti" která neexistuje, pokud neslouží zájmům jediného oprávněného státu na světě - SSSR, i názory na bezprávnost národů ve vztahu k vlastnímu území, kde žije třeba i několik tisíc let, toť tedy příspěvek SSSR před bělehradskou konferencí. Nelze jej přehlédnout a nereagovat na něj !

Je jen jediný způsob, jak : rozhodnou neústupnou politikou, obhajující práva národů a států na nezávislost a samostatnost na svém území i na právo lidí tam žijících na svobodu, štěstí a lidský život.

Chce-li SSSR ukázat "dobrou vůli", a on o tom tak často hovoří, ať od-táhne ze všech území, které si neoprávněné prisvojil. A především ať od-táhne z Československa, které okupoval v srpnu 1968 v naprostém rozporu se všemi mezinárodními dohodami a samozřejmě i s duchem helsinských dohod. Jenže i tento požadavek není ničím jiným než iluzí. SSSR může odchod z Československa jen vyhandlovat za nějaký ústupek Západu a USA, ale jaký by to musel být "ústupek", aby SSSR ztratil tím výhodně a zdarma nabytou pozici ve střední Evropě, odkud de fakto ovládá celý středoevropský prostor a ohrožuje i západní Evropu ! Tvrdým rozhodným činem, jaký vůči SSSR projevili například Israel a některé jiné státy, se v dnešní situaci asi mnoho nevyřídí, protože Západ / od Roosevelta po Forda / tyto příležitosti propásl a Československo od Beneše po Dubčeka jakbysmet ... Kdo by tento rozhodný čin udělal, jaký čin by to musel být ?

Společná otázka pro porobené socialistické státy i pro ostatní Evropu je je však stejná - a v tom je síla protisovětského odporu - : co dělat pro osvobození okupovaných zemí východu, co dělat pro udržení nezávislosti a svobody Západu ? Jsme přesvědčeni, že je v našich silách připravovat podmínky pro odpověď na tyto otázky.

V čs. tisku se objevila 21. května úřední zpráva, že spisovatel Václav Havel byl propuštěn z vazby, protože prý "pominuly důvody vazby" a "trestní stíhání bude nadále vedeno na svobodě". Současně bylo otištěno sdělení, že se V. Havel vzdal úlohy mluvčího Charty 77, nezúčastní se akcí, které by se mohly zneužít proti Československu a vyvaruje se činnosti, která by mohla být kvalifikována jako trestná.

Některí čtenáři této informace podleli dojmu, že V. Havel "opouští" dosavadní pozici a vzdal se při konfrontaci s bezpečností svých názorů. Pochopili to jako další oslabení Charty 77.

Vidět takto postoj V. Havla byl by ovšem omyl. Koč ruku v ruce se státní bezpečností se zaměřily od ledna 1977 na brutální útok proti "chartistům". To, co se dělo s těmi, kteří Chartu veřejně podepsali i schvalovali, je v dějinách našeho státu bezpříkladné. Snaha duchovně zdeptat a vyhladit všechny, kteří v ČSR hájí lidská práva, zůstane nesmrtelnou ostudou režimu a přijde čas, že za to jednou budou pykat ti, kteří tuto vyhlazovací kampani rozpoutali. Zavraždili při ní prof. dr. Patočku, když starého nemocného člověka podrobili nelidské vyslyšací proceduře bezpečnosti, 14. ledna zatkli druhého mluvčího Charty V. Havla a současně den za dnem, noc za nocí šikanovali, pronásledovali, vyslyšali třetího mluvčího dr. J. Hájka a snažili se ho zlomit. Ani jednoho mluvčího však neodonutili, aby se Charty zřekl.

Podle sovětských a nacistických vzorů chtějí lámat lidi tím, že je izolují do vězení, znemožní jakýkoli kontakt se životem a přáteli, nezákonně prodlouží dobu vazby, ovlivňují lživými informacemi, vyhrožují, zaslubují, vsazují do samotek nebo do společných cel s vrahy a najatými udavači, to je, pane, vizitka "demokratického" režimu, jež řídí prezident - právník!

V. Havel však ani ve vězení nic nezradil, nic neopustil, naopak zachoval se tak, jak se zachová čestný člověk. A člověk rozumný, protože nemá žádnou cenu jít cestou sebezničení, když existují možnosti, jako modifikovat boj, jak jej provádět jiným způsobem než dosud. Nic není proměnnějšího v souboji s nelidským režimem a jeho mocí schopnou všeho než právě tento způsob boje, který se musí měnit podle situace, musí umět využívat nových pozic, nových vztahů apod. A navíc: musí se konečně poučit i z dosavadních zkušeností a kombinovat otevřený způsob s jiným. Jestliže bojují s přesilou, která používá tajných špehovacích metod, udavačů, násilí, podlosti a lstí, nemohu proti němu úspěšně zápasit jen s otevřeným hledím, ale musím sám umět použít i jiných rafinovaných způsobů boje. Kombinace legální a nelegální práce je tu zcela na místě. S lháři, násilníky, vrahy nemohu jednat jinak. Lhát a obelhat lháře je čestná věc, čestná povinnost.

"Nezříkám se a nikdy nezřeknu svého podpisu Charty 77, respektive morálního závazku, který z toho podpisu vyplývá, totiž angažovat se za osoby, které se stancu obětmi bezpráví, a že k tomuto cíli chci využít všech možností, které uznám za vhodné, konstruktivní a v souladu s československým právním řádem," napsal v prohlášení V. Havel, když byl v květnu 1977 propuštěn z vazby.

"Distancuji-li se od něčeho, pak pouze od kampaní, které se pokoušejí přisoudit Chartě 77 opozičně politické cíle, ať už jsou rozpoutávány v tisku zahraničním nebo domácím," napsal V. Havel dále. A nakonec: "Oznámení o mém propuštění z vazby, které opublikovaly čs. sdělovací prostředky, kombinuje se souvislosti vytržené úryvky mých vyjádření s formulacemi, které jsem nikdy nenapsal, čímž bohužel můj postoj značně zkresluje."

Pokud jde o funkci mluvčího Charty 77, napsal o tom Havel: "Za daných okolností jsem se vzdal funkce mluvčího." Ano, za daných okolností vazby a osobního útisku. Nic víc, nic méně.

Fronta lidí, kteří se ohodlali bojovat v Československu za demokracii a občanská práva, stále roste. Zvětšuje se počet těch, kteří se přihlašují k Chartě 77 otevřeně svými podpisy, i těch, kteří své podpisy deponují, a nevydávají se tak na pospas zvlí režimu. Rozdílnost těchto pozic je zcela individuální, vyplývá nejen z osobní dispozice a morálních kvalit, ale především z úvahy o taktice, o možnostech, ohrožení existence, souvisí s věkem apod., s možností využívat legálních platforem k boji/.

Lidé, kteří v Československu nejrůznějšími prostředky usilují o změnu nelidské praxe současného režimu, stále doufají nejen v sílu myšlenky demokracie uvnitř země, ale i v podporu Evropy a světa, který má na podzim

v Bělehradě možnost pokračovat v úsilí započatém v Ženevě a Helsinkách, sice zatím polovičatě a jen v jakési předeře, ale přesto vytvořivší předpoklady pro boj za lidská práva v zemích okupovaných sovětskou mocí.

Většina čtenářů denního tisku nevěnovala větší pozornost projevům, které přednesli N. Ceaușescu a G. Husák při červnovém jednání v Bukurešti. Přitom rozbor obou projevů dokazuje, že se tu veřejně a při oficiální příležitosti konfrontovala dvě zcela různá stanoviska a že došlo k otevřené diskusi i střetnutí, vlastně nejvýraznějšímu za poslední léta. Třebaže máme k dispozici projevy pouze v upravené verzi otištěné v čs. tisku, jejich hlubší studium poukazuje k tomu, že základní otázky hodnotí obě strany odlišně.

Proberme si tyto projevy.

V úvodní řeči při příjezdu G. Husáka do Bukurešti zdůraznil N. Ceaușescu především hospodářské aspekty tohoto jednání. O mezinárodní problematice a vzájemných stycích řekl: "Středem pozornosti zahraniční aktivity Rumunska je upevňování přátelství, solidarity a mnohostranné spolupráce se socialistickými zeměmi, se všemi zeměmi, které budují nový řád..." Zdůraznil, že Rumunsko rozvíjí všestranné styky se všemi státy bez ohledu na jejich společenský řád a zvyšuje svůj podíl na mezinárodní dělbě práce a světové výměně hodnot.

Důležitou kapitolu jeho projevu tvořila pasáž o nezávislosti: "Naše země se ve všech vztazích důsledně řídí zásadami plné rovnosti práv, respektování nezávislosti a národní svrchovanosti, nevměšování do vnitřních záležitostí, zásadami vzájemných výhod, nepoužití síly a nevyhrožování použitím síly. Rozhodně bojujeme za respektování práva každého národa na samostatný rozvoj podle jejich vůle." Jasná slova země, jejímž největším a nejsilnějším sou- sedem je SSSR.

Poprvé při konfrontaci s čs. názory uvedl gen. tajemník KS Rumunska také tuto myšlenku: "Složité problémy mezinárodního života vyžadují, aby se na jejich řešení rovnoprávně podílely všechny státy bez ohledu na jejich velikost nebo společenský řád - zvláště malé a střední státy..."

Oproti tomu vystoupení G. Husáka při příjezdu se neslo na vlnách dogmatického lpění na moskevských direktivách a zapůsobilo jako staré stalinsko-brežněvská doktrína prezentovaná sovětským satelitem v duchu imperialismu SSSR.

Husák řekl o vztazích mezi Rumunskem a ČSSR, že za autority obou vedoucích marx-leninských stran se tyto vztahy a spolupráce upevňovaly a rozvíjely na "spolehlivém základě společného marxisticko-leninského světového názoru, ... na základě principů proletářského a socialistického internacionalismu a internacionální solidarity." Husák neváhal vyslovit tato hesla, s nimiž v roce 1968 vjely do naší země sovětské tanky, a před nimiž ~~marx~~ v polovině srpna 1968 varoval naše politiky právě Ceaușescu, v zemi, která neuznává sovětský proletářský internacionalismus a které správně a včas jej rozpoznala a dovedla uplatnit rozhodnou politiku, aby Rumunsko nebylo okupováno tak jako ČSSR v r. 1968!

Husák šel ještě dále. Ve svém prvním projevu pokládal za nutné hovořit vyslovně o SSSR a spolupráci s ním, ačkoliv jeho hostitel se o této zemi vůbec nezmiňoval. Navíc přidal i svá poučení o tzv. protisocialistické kampani na Západě rozpoutané prý pod "falešným heslem boje za lidská práva". Poučení slaboduchá a dětinská. A projev zakončil výzvou k jednotě mezinárodního komunistického hnutí v duchu internacionální solidarity.

Ze stejných pozic vycházeli oba politikové také v závěrečných projevech. Dalo by se říci, že ještě výrazněji a nesmlouvavěji po několika dnech "přátelských rozhovorů".

V Ceaușeskově projevu opět ani slovo o SSSR. Opět důraz na ekonomickou stránku spolupráce s ČSSR. Opět obšírná pasáž o nezávislosti země. Vztahy k čkoslovensku, řekl, jsou "pevně založené na zásadách respektování nezávislosti a národní svrchovanosti, rovnoprávnosti, nevměšování se do vnitřních záležitostí, vzájemné výhodnosti a soudružské pomoci rozvíjené v duchu smlouvy o přátelství mezi RSR a ČSSR." O několik odstavců dále, když předtím hovořil o spolupráci se všemi socialistickými státy - a SSSR zvláště nevyzvedával - pokládal za užitečné vrátit se opět k myšlence nezávislosti. Prohlásil: "Základem všech našich mezinárodních styků jsou pevné zásady plné rovnoprávnosti, respektování národní nezávislosti a svrchovanosti, nevměšování do vnitřních záležitostí a vzájemná výhodnost, ale také nepoužití síly a vyhrožování silou, respektování práva každého národa svobodně se rozvíjet v souladu s jeho vlastním přáním a tužbami."

O vojenských otázkách a okupaci cizích území řekl: "Považujeme za nezbytné p. istoupit co nejrozhodněji k vojenskému odpoutání v Evropě, bez něhož nelze

mluvit o skutečném míru a bezpečnosti...ke zrušení vojenských základů na území jiných států, odsun všech cizích jednotek a jejich výzbroje na vlastní národní území, postupné omezování ozbrojených sil států a jiných opatření vojenského opoutání."

Vrátil se i k úloze malých a středních států; při čemž zdůraznil, že řešení mezinárodních otázek se může dít jen "v podmínkách plné rovnoprávnosti, efektivní a skutečné demokratizace mezinárodních vztahů. Zvláště významnou úlohu při zlepšování mezinárodního ovzduší jsou povolány sehrát malé a střední země..."

Ve dnech, kdy Moskva znovu zdůraznila své aspirace na vůdčí roli bez ohledu na mínění ostatních, lze přivítat slova rumunského presidenta, který v polemice s těmito snahami řekl: "RKS provádí aktivní politiku rozvoje spolupráce a solidarity s komunistickými a dělnickými stranami na základě rovnoprávnosti, vzájemné úcty a respektování. Vycházíme ze skutečnosti, že komunistické strany rozvíjejí svou činnost ve velmi rozdílných podmínkách určovaných historickými, sociálními a národními zvláštnostmi. Proto je nezbytným požadavkem revolučního boje upevňování solidarity, přísné respektování práva každé strany samostatně stanovit svou politickou linii, revoluční strategii a taktiku odpovídající konkrétní situaci." Hovořil tu přímo o "jednotě nového typu v mezinárodním komunistické a dělnickém hnutí".

Husák hned v úvodu závěrečného projevu hovořil o SSSR a výročí Říjnové revoluce. Už tím znovu předznamenal duch svých myšlenek. S farizejstvím řekl, že se "potvrdila široká shoda názorů na klíčové otázky", aby hned v zápětí svou řečí dokázal, že to tak není a že se dívá - v duchu linie KSČ - na klíčové otázky zcela jinak. Znovu opakoval - Ceaușescu ani jednou! - že ČSSR prisuzuje "provokativní význam koordinovanému postupu a účinné spolupráci se SSSR..." Hybnou silou, řekl hned na to, "zápasu za mírové soužití je mírová politika SSSR..." Třebaže k tomu přidal i účast ostatních socialistických zemí, je tento důraz na sovětskou hegemonii jasnou odpovědí na Ceaușeskovo zdůrazňování nezávislosti, samostatnosti atd.

A závěr svého projevu - velmi obsáhlý - věnoval tzv. "odporu reakčních imperialistických kruhů, které rozněčují nenávistné, protisocialistické a protisovětské kampaně." Prostě projev, který by mohl klidně přednést Suslov nebo Bělak. (Mimochodem tento sovětský trpaslík v Rumunsku ani jednou při žádné příležitosti veřejně nepromluvil. Jen si pečlivě zaznamenával své poznatky, aby je začestřstva sdělil svým moskevským zaměstnavatelům.)

Politické rozdíly tak markantně zaznamenané - ne náhodou, ale zcela promyšleně - ve veřejných projevech ukazují, že politika Rumunska sleduje vlastní cíle, kdežto ČSSR díky podržené nesamostatné roli KSČ se změnilo jen na nohleda SSSR a domnívá se, že věčnou počdajností Moskvě získá si jeho větší "důvěru", "podporu" atd. Ovšem Moskva jak známo si troufá především na své sluhy, kdežto s těmi, kteří se dovedou postavit na vlastní nohy a užívají vlastní hlavy, musí vždy chtět nechtět jednat a respektovat jejich stanoviska, i když si o tom jejich "respektu" jistě myslíme své.

Rumunsko - čkoslovenská konfrontace, rozdílná mínění na základní otázky i rozdílná politická praxe poskytuje bezpochyby i možnost některým myslícím lidem ve vedení KSČ, aby začali uvažovat. Snad je tato vlastnost ještě zcela neopustila.

Zdražení, které provedla ~~komunistická~~ čs. vláda po předchozím usnesení ÚV KSČ, čekalo se již delší dobu. V některých oblastech jde o zdražení podstatné a týká se i základního zboží denní potřeby. Držitelé moci je provedli sice se smyslem pro utajení, ale přesto se jejich úmysly dostaly předem do veřejnosti. Z obav před odporem k zdražení vyhlásila je vláda v pátek večer, kdy lidé odjíždějí na víkend a na dovolenou, kdy jsou prázdné fabriky a kdy je před lidmi sobota a neděle, aby jejich nespokojené hlavy mohly vychladnout. Vplížili se jako zloději do bytu.

Propaganda komunistických místodržitelů vydává zdražení za "další zvýšení životní úrovně", neboť "úpravou cenou", jak říkají, se zajišťují předpoklady pro tuto životní úroveň a její dalším zlepšováním. Ještě nedávno - a lidská paměť není tak děravá, aby o tom nevěděla - řečnili Husák, Štrougal, Kempný a další a vědomě lhali, když polemizovali s "propagandou nepřátel", která tvrdila, že se v Československu budou zvyšovat ceny. "Takovou cestou nepůjdem" - "Ceny se zvyšují jen na Západě" - "Ny ceny zvyšovat nemusíme díky obchodu a spolupráci se SSSR". Husák dokonce razil heslo, že uplynulá léta jsou nejúspěšnějšími léty v historii čs. budování socialismu. Po něm to opakovali na sjezdu KSČ i jiní další příslušníci mocenského klanu. Již tehdy věděli, že se ceny zvyšovat budou, a tak vědomě podváděli a lhali.

Samozřejmě, že jako uličníci svalují všechno na "zlé kapitalisty". Kvůli nim prý musí vydat člověk v Československu o několik stovek měsíčně navíc, chce-li si kupovat kávu, povlečení na postele, bavlněné výrobky nebo železné traverzy. (Výčet všech věcí, které zdražily, jde však do tisíců).

Jak to, řekne si normální obyvatel země? Vždyť ČSSR má největší obchodní obrát se SSSR, odtud se dováží železná ruda, bauxita atd. a oni prý ceny pro nás nezvyšují, je to všechno pro nás výhodné, jdou nám na ruku atd. A najednou?

Proč se tedy zvyšují ceny?

Celý systém čs. ekonomiky je svázán potřebami sovětského expansivního a militaristického hospodářství, který ožebračuje ekonomiky socialistických zemí včetně ČSSR. Musí se v této závislosti sloužit zájmům SSSR, udržovat nerentabilní výroba sloužící SSSR, výrobky, za které bychom dostali tvrdé devizy ze západu, musíme dodávat do SSSR v poměru 1:18 (a to ještě místo kvalitního zboží dostaneme "železnou rudu" z Ukrajiny, ve skutečnosti ovšem hlinu a bláto). To, co bylo dřív oporou čs. ekonomiky - Ostrava, Plzeň a další těžký průmysl - stal se dnes v důsledku těchto nerovnoprávných vztahů zatížením. A to k tomu přibýly ještě strategické Košice denně zatěžující čs. pokladnu.

Tady je důvod, proč se zdražuje.

Kdybychom měli samostatnou ekonomiku a mohli obchodovat s tím, kdo je pro nás partnerem výhodným, bylo by vše jiné. Zdražuje se proto, že nás vyžívají a ožebračují Rusové. Vínou SSSR a domácích místodržitelů je nyní čs. hospodářství v krizi - lidé tomu říkají příhodně, že je "ve svrabu" - a tento fakt si ověřujete denně. Každá koruna je dobrá, a Rudé Právo dneska už vyzývá, aby se šetřilo kávou...

Přitom zdražení některého zboží nepřinese pokladně příliš mnoho, hlavně když si to srovnáme s promrhanými miliardami v těžkém průmyslu, které zhltvá po dlouhá léta SSSR. Proto si třeba klást otázku, zda tato etapa zdražení není jen jakousi zkouškou, jak to veřejnost přijme, zda to není příprava na další zdražení a další zhoršení životní úrovně čs. lidu. Zdá se, že to tak je a že se musíme připravit v situaci, kdy se čs. ekonomiku zvolna rozkládá, na další radikálnější ještě opatření, kterým budou chtít hrobaři samostatného čs. hospodářství "léčit" nemoce. Opět ve prospěch okupantů a vykořisťovatelů, opět ve prospěch vládnoucí skupiny, a opět proti zájmům lidu, proti zájmům Čechů a Slováků.

Na začátku sedmdesátých let se 21. srpen připomínal a "slavil" v tisku, v oficiálním kalendáriu byl dokonce jeden rok označen jako "významný den." Později dali Rusové pokyn, aby se o něm nemluvalo, aby se při výročí okupace dělalo, jako že se nic nestalo. Oni, kteří žvaní neustále o právu národů a států na samostatnost, jsou 21. srpnem 1968 vždy znovu usvědčováni ze lži, a proto je jim nepříjemné vracet se k této agresivní akci. Také před 21. srpnem 1977 bylo redakcím nařízeno mlčení, žádné připomínky a slavení!

Zato měly pohotovosti různé státní a stranické útvary. A to již od 19. srpna do pondělí 22. srpna / držely se služby, obsáhlé tajné instrukce byly vydány ve spojích, dopravě atd. / Ačkoliv byly dny víkendu, ubylo i dopravních orgánů na silnicích a příslušníci VB byli přesunuti k "jiným" úkolům.

Ve Washingtonu skupina amerických senátorů a členů sněmovny reprezentantů vydala prohlášení proti sovětské okupaci. Češi a Slováci v Americe uspořádali kolem 21. srpna manifestaci před budovou sovětského velvyslanectví a připravili veřejnou akci u památníku A. Lincolna, v níž připomněli výročí okupace a rozdávali tisíce letáků, na nichž byl vytištěn otevřený dopis Brežněvovi vyzývající jej, aby sovětská okupační vojska opustila Československo, které bylo připraveno o svobodu násilným přepadem v roce 1968.

V Praze vydalo asi 60 osobností představujících progresivní skupinu obhájců lidských práv prohlášení určené československým orgánům, aby bylo propuštěno z vězení osm politických vězňů zatčených pro politickou činnost - obhajobu lidských a občanských práv.

Jinak se veřejně nikdo neprojevil. Neznamená to ovšem smíření nebo rezignaci nebo dokonce sympatie k sovětské nadvládě a okupaci. Trvá neustále Trvalý stav nenávisti a pohrdání vůči sovětským okupantům, který se projevuje každý den, při různých příležitostech a běžných událostech všedního života.

"Rusáci" jsou objektem posměchu, když táhnou jejich turistické skupiny našim městy a kolem nich se vznášejí mraky "duchů", řidiči tramvají neváhají komentovat, když si jim stoupnou do cesty na koleje sovětské vozy, a jsou to komentáře pepřné a plné vtípu. Vtipy rostou jako houby po dešti a kromě kolaborantů a esanbáků jsou jejich častými terči právě Sověti v čele s Brežněvem. Filmová představení se sovětskými kusy zejí prázdnotou, sovětské knihy se nekupují, časopisy typu Praha - Moskva leží na pultech a nakladatelství specializované na vydávání podobných škvárů, jako je např. Lidové nakladatelství, kalkulují ve svých rozpočtech s trvalou ztrátou a prodělkou. Také "poradci", kterými se to teď všude jen hemží, se přejíždají už i tuhým dogmatikům a kolaborantům, protože jejich nestydaté vměšování i odborná nemohoucnost jsou tak okaté, že to nelze přejít.

Zcela negativní vztah ke všemu, co má značku Made in SSSR, projevuje se v mladé generaci. Je to pevná nezvratitelná nechuť ke všemu sovětskému, k propagandě, knihám, filmům, k jejich podnikům, ve škole, v zaměstnání atd. Mladí dělníci a studenti, i když v podnicích a na školách nemohou otevřeně projevit své názory, jsou jednou provždy protisovětská a protikomunistická, a to tak nezvratně a definitivně, že by to nedokázala žádná katedrová výchova. V tom je druhá strana sovětské okupace, dalo by se říci, "klad" 21. srpna 1968, a kolaborantské politiky po nastolení Husáka. Naposledy se tato vlna protisovětské nenávisti projevila při nedávném zdražení, kdy se v plné nahotě projevily lži šířené dřív v Československu, podle nichž se u nás - na rozdíl od Západu - prý zdražovat nebude, protože nás drží SSSR svými finančně výhodnými dodávkami. Zdražení však naopak prokázalo, že se zdrazuje mimo jiné právě proto, že SSSR zvýšil cenu surovin určených do ČSR a že diktuje v poměru 1:18 podmínky, za jakých zotročené čs. hospodářství musí sloužit, vyrábět a dodávat do SSSR.

Za rok to bude 10 let od sovětské okupace. Vnitřní útlak kolaborantů, naprosté potlačení duchovních svobod a občanských práv a přeměna naší republiky v sovětský protektorát - toť výsledek okupace. Čas oněch deseti let však jasně prokázal, kdo se tehdy v roce 1968 dopustil mezinárodního zločinu a kdo měl pravdu. SSSR seděl na lavici obžalovaných a soud národů byl již vyřčen. Za srpen 1968, za okupaci, za potlačení nezávislosti a svobody, za vydržování smečky místodržitelů a kolaborantů. Jednou za to zaplatí!

V televizních obrazovkách dozněla mluva Gustáva Husáka. Dověděli jsme se, že letošní žně / ale lonské, předlonské a před předlonské ovšem také/ byly hrdinské, mimořádné, že byl sveden heroický zápas a boj a že se tu prokázala "vyspělost našeho zemědělství, síla našeho socialistického zemědělství" atd.

Komunisté sklízají vždycky, již drahnou dobu, jen za mimořádných okolností, všude jinde neprší, není sucho, nevanou větry, jen u nás a v zemích socialistického tábora si zřejmě příroda zasedla na komunisty a na pokyn Vatikánu, imperialistů, respektive revanšistů sesílá shůry boží dopuštění... Jednou přidají do své propagandy hodně dešťů, pak pro změnu sucho, případně povolají na pomoc mandelinku bramborovou nebo předčasně sněhy a mrazy, které nepředvídaně uhodí koncem listopadu a znemožní svězt úrodu do sýpek.

Lidé tohoto kalibru nedovedou ostatně jinak uvažovat a jednat. Žijí v permanentní komunistické horečce, musejí si vymýšlet odpůrce a překážky, aby je mohli "zdolávat" nebo, aby se na ně mohli vymlouvat a zakamuflovat tak své totální neúspěchy a nemohoucnost. A netýká se to jen zemědělství a hospodářské oblasti. Také ideologie. Oni se realizují potíráním "nepřátel", neschopni reálného řešení utíkají se neustále k mystickému nereálnému "ideologizujícímu" pojetí života, práce a společenských problémů. Zastávají tak již dlouhá léta zastaralý a překonaný myšlenkový model, směšný ve své podstatě, stupidní a neplodný. Připomenme si jen na okraj třeba jejich jubilejní pořady a estrády. Jakoby se v nich probudil čuch padesátých let, když doslova kopírují to, co před čtvrtstoletím mělo spad na chvilku pečeť určité naivní autentičnosti, ale co dnes svědčí jen o totální ideové impotenci současného režimu a selhání oficiální propagandy a tvorby zasvěcené opěvání moci.

Husák hovořil na olomouckých dožinkách v polovině září o velkém úspěchu socialistického zemědělství na žních. Jenže stačí, aby si lidé vyjeli na sobotní víkend a podívali se trochu pozorněji na pole kolem silnic, aby usvědčili Husáka ze lži. Před očima celého národa se to dělo: lány neposečeného obilí, které mohlo být už dávno posečeno a svázeno, ležely zčernalé při zemi, slunce často přímo pralo do suchých polí na nichž však nebylo ani človíčka a ani technika se tu nezjevila. Přitom ještě nikdy jako právě v těchto letech nebyl tak velký a nabubřelý aparát úřadů, které mají dohlížet a řídit zemědělství: okresní zemědělské správy, orgány, ministerstva zemědělství, žnové komise, orgány MNV, ONV a KNV, zvláštní komise v bezpečnosti a armádě atd. - to vše nezvládlo situaci a nechalo velkou část letošní výborné úrody na pospas zničení. Dokazuje to - a není to letos poprvé - krach řízení, krach základního pojetí "socializace", která změnila zemědělství na systém pracujících zemědělců a jejich dohlížitelů, kteří plánují, organizují, zajišťují, ale nedokáží to, co si o žních zpívají všichni vrabci v celé republice: že obilí má a může být svezeno s polí již začátkem srpna a že jen největší nedbalci si to neuvědomují. Dříve u nás také přišlo a bylo sucho, ale přesto se už v srpnu chořilo po strništích a obilí bylo tam, kde má být.

Opakujeme znovu: také letošní žně dokázaly neschopnost komunistického řízení zemědělství (a dokazuje se to i v ostatních socialistických zemích, které musí neustále nakupovat od západních států a především USA potřebné množství obilí, aby uživily lid a aby tam - viz případ SSSR - nevypukl hladomor!) A tato neschopnost není ovšem příznačná jen pro zemědělství, projevuje se v celém čs. hospodářství. Dostáváme se do stavu, kdy je problém zase jako kdysi sehnat toaletní papír, hřebíky a šrouby, plech, sporáky, šicí stroje, jízdní kola, obkladačky, dveře, stupní desky a v potravinách maso, tvaroh, mléčné výrobky, ponožky, obuv, obaly z PVC na sešity a knihy atd.

Začaly jsme místodržitelem a jeho slovy, že žně skončily díky KSČ výborně. O pár dnů později uveřejnila ČTK oficiální zprávu, podle níž zbývá na polích obilí na 64 tisících hektarů a sklizeň v Čechách není dosud skončena. Ústřední žnová komise sděluje - jakobychom to nevěděli sami a líp -, že "některá pole jsou značně podmačena a obilí na nich je již značně znehodnoceno," jinde prý zase "obilí ještě nedozrálo / ! ?/" a proto se rozhodlo, aby "zriny z takových ploch, hlavně v západočeském a severočeském kraji bylo použito ...do siláží." Se slámou to není lepší. Má se sklídit ještě ze 366 tisíc hektarů, což je pětina celé plochy. "Tam, kde je kvalita slámy narušena, pravé zemědělské experti ve žnové komisi, bylo rozhodnuto ji zaorávat."

Ministři zemědělství se v komunistických režimech mění téměř každou sezónu. Jsou pochopitelně neschopní a viděli zemědělství jen z oken šestsetrojek. Ale všichni ti Krutinové, Večeřové a další padlí vždy jen proto, že zkoratělý dogmatický systém řízení zemědělství a hospodářství není schopen dosavadními metodami lepší činnosti a lepších výsledků. Ke škodě nás všech.

Před čtyřiceti lety zemřel T.G. Masaryk. Odešel, leč jeho dílo a příklad života trvá v nás dál. Za války, kdy bylo nařízeno jeho spisy pálit, i po rocích, kdy se nastolila totalitní moc a kdy znovu šlo jeho dílo do stoupy, odkaz Masarykův jakoby stále životněl, rostl a zpřítomňoval se. Již Masarykův pohřeb v září 1937 prokázal, čím nám první prezident byl: symbolem demokracie a svobody. A další období? Adežto galerie politiků, kteří přišli po něm, vyěpěla a jeho následovníci na presidentském křesle přišli na Hrad ne z vůle lidu, ale z vůle moskevských dohlížitelů, Masarykova osobnost, jeho etos, vzdělanost, přísnost v obraně demokracie znásobovaly i podněcovaly ty, kteří dříve či později hodlali aktivně a činorodě navázat na Masarykovo dílo.

V České otázce vysvětlil, co je posláním a osudem nás, kteří žijeme v české a slovenské zemi. Nikomu nechtějící vnucovat svůj cíl, svou touhu a životní nutnost demokracie a svobody, nedáme si od nikoho jiného inportovat cizí diktátorské a nesvobodné pojetí společnosti a života. Dvojí okupace, hitlerovská a sovětská, znemožnilý realizaci našich ideálů. Nikoliv, není to náhodná shoda, že hitlerovci a komunisté tak nenávidějí Masarykovo dílo.

Přesvědčivá polemika s Marxem, kladoucím základy protihumanistického pojetí lidské společnosti, v Sociální otázce je živá, pravdivá dodnes, po devadesáti letech od svého vzniku. Vždyť Masarykův ideál sociální spravedlnosti opřený o svobodu jednotlivce a všech společenských tříd, o humánní vztahy mezi lidmi a o demokratické vedení a řízení společnosti se mohly realizovat v roce 1968 ku prospěchu nás všech, kdyby nebylo brutálního vpádu sovětů do Československa. Jak to, že Masarykův hlas zazněl v onom roce - i členům komunistické strany - tak naléhavě a časově? Masarykův požadavek lidského socialismu, demokratického socialismu, svobodného socialistického řádu je však aktuální i dnes, a platí i pro budoucnost.

Potvrzujeme své zkušenosti našich životů. Vláda dogmatického socialismu podle sovětských předpisů prokázala, že tento druh socialismu je neschopný řešit problémy společnosti, individua i národa. Nedokázal si poradit se základními ekonomickými problémy, zlikvidoval práva člověka lidsky a svobodně žít a zavedl naši vst do područí nejreakčnějšího režimu, režimu SSSR, imperialistického uchvatitele Evropy, který již několik desítek let porobuje národy Polska, Maďarska, Litvy, Estonska, Lotyšska, Podkarpatské Rusi, Československa, Finska, Německa.

Svůj vztah k Masarykovi si vyřešila i generace, která jeho dílo začala poznávat v mládí. Odvrhla již navždy hodnocení, kterým chtěli měřit toto dílo komunisté a potlačila leckdy i omyly vlastních nekritických postojů zejména v 50. letech, aby dnes věcně, realisticky a kriticky vycházela ze základních postulatů Masarykovaučení i praxe a použila je i při výstavbě nového vlastního programu.

Životnost jeho myšlenkového odkazu je ve výzvě usilovat přes všechny dosavadní porážky a tragedie o skutečnou národní nezávislost, o obnovení samostatného státu Československa. Společenský řád, který je spojen s tímto úsilím obnovit svobodný život, budiž řádem demokratickým, sociálně spravedlivým, spravujícím se vědeckým realismem. Masaryk nikdy nevyzýval vracet se, a ani nyní to neznámá, že bychom jdouce v jeho duchu za svými humanitními ideály měli opouštět ideály sociální. Naopak. Čím víc svobody a demokracie, tím víc skutečného socialismu.

A konečně, ač se nalézáme často až v bezvýchodné beznadějně situaci, můžeme navázat na Masarykovu výzvu ke konkrétnímu programu práce. Nikdy se nevzdát, nepokořit, nerezignovat, nalézat různé formy velké i drobné práce. Myšlenky svobody a demokracie nejsou pokořeny a ohroženy jen u nás. Pohled na mapu světa ukazuje, že velká část vlád ve světě se rozhodla k despotismu a totalitě. Nejsme v tom tedy sami, ale o to účinnější bude odpor nás i všech ostatních demokratů ve světě, aby postupně padaly jedna diktatura za druhou - a pád prosovětských diktatur můžeme s úlevou sledovat v posledních letech v mnoha zemích od Chile po Indii - a aby se upevňoval systém moderní demokracie, v němž socialismus není bez svobody a naopak.

SJEZD APARÁTNÍKŮ

Poslední II. sjezd Socialistického svazu mládeže v ČSSR potvrdil, že tato organizace založená nátlakem shora v 70. letech se již totálně rozešla se zájmy a potřebami mladé generace. Přeměněná v jednož vládnoucí KSČ stala se již jen holdovací aparaturou vyslovující neustálé "díky KSČ za její péči o mládež" a popohanečnou mladých lidí. Někdejší představa, že by samostatná jednotná organizace mladé generace mohla žít vlastním životem, nestraničným a nadstraničným, aby tak skutečně sloužila kulturním, společenským, sociálním i jiným cílům mladých lidí, po únoru 1948 se rozpadla v niveč. Nynější Poledníkův SSM ještě předčí období Vedralů a Zavadilů z novotnovského režimu, kdy se v polovině 60. let přece jen začala formovat i v této mládežnické organizaci jakáž takáž skupina nespokojenců a kritiků sledující obrodu svazu mládeže v duchu programu po roce 1945. V SSM vládnou aparátníci dosazení komunistickou stranou. Jejich akce jsou poznamenány tuhým dogmatismem, netvořivým mechanismem moci, jsou oddáni proletářskému internacionalismu sovětského rážení - mnozí z nich "studovali" v Moskvě a jsou sovětskými agenty -, stačí si přečíst politické komentáře Mladé fronty, abychom si představili úroveň myšlení těchto mládežnických mocipánů. Mnoho z představitelů SSM překročilo "mládežnický" věk 40 let, jiní se k němu v několika měsících přiblíží. Předseda Poledník má 40 let, členové předsednictva, bývalý obuvník, nyní náčelník oddělení mládeže HPS ČSIA Václav Kalista je star, pardon, mlád 42 let, šefredaktor Mladé fronty, původně zámečník Jiří Fér dosáhl již 43 let, předsedovi českého SSM Dočkalovi táhne na 39 let, jeho slovenský kolega Zozulák bude mít 38 let, další člen, tajemník ÚV SSM Čihovský má 35 let, jiný člen, místopředseda českého SSM Navrátil překročil rovněž již věk 38 let, pětatřicet let dosáhne nyní bývalý svářeč a nyní předseda Čs. ústředí vysokoškoláků, věčný student Jan Procházka... Prostě gerontologové by si tu mohli zapracovat.

V nedávném rozhovoru v Mladé světě na otázku, co je předpokladem úspěchu funkcionáře ve svazu mládeže, jsme se od těchto předáků dověděli hluboké myšlenky. Dvaatřicetiletý Hocko, operátor pece v NHKG, doporučil, že je třeba "držet se moudrosti: Kdo chce zapalovat, musí sám hořet." (Doufejme, že to sám nebere vážně). Obuvník Kalista prohlásil, že si musí neustále uvědomovat, že "stát v čele je velkou ctí". Svářeč Procházka přišel na to, že nejdůležitější je "co nejvíce využívat osobní styk s lidmi." Studentka právnické fakulty Pješčáková dodala rozhodně a jednou provždy: "Odpověď ryze leninská: Učit se, učit se, učit se!"

Hlavní projev Poledníkův i závěrečné usnesení včetně pozdravných dopisů a "diskusních" příspěvků byly na sjezdu prodchnuty duchem mrtvého frázismu podbarveného hrůzavými potlesky a dunivými hesly, při nichž někteří z delegátů rozvíjali podle připraveného scénáře hesla napsaná na textilu.

Skutečnosti života za posledních devět let prokázaly, že KSČ, její politika, zahraničně politický kurs, podrobenost sovětům, vnitřní útlak, likvidace samostatného kulturního rozvoje a další atributy současné totální moci jsou nepřitelem mladé generace Československa. Chce žít ve svobodě, a zatím musí živořit v sovětském protektorátě, chce rozvíjet své schopnosti všemi směry, v práci, kultuře, správě společnosti, ve sportu, v hospodářství, a zatím může konat jen to, co jim po schválení v Moskvě povolí domácí husákové a bilákové, chce poznávat svět, a zatím musí trčet v hranicích vlasti obestoupené odevšad vlastními i cizími hlídači, chce... ale tak bychom mohli pokračovat do alelujá. Každý to ví, KSČ podle východních instrukcí likviduje nezávislost našich zemí, a ví to i mladá generace. At jakkoliv vykřikují mládežníci předáci svou věrnost KSČ a SSSR, oni musí, protože vděčí za svou kariéru právě jim, za svou kariéru zrádců vlastní generace, mládež Československa je zcela jiná než oni. Zůstala věrná ideálům svobody a demokracie, je nekomunistická a z valné části již i protikomunistická, je nesovětská, třebaže ji všemi prostředky chtějí zkomunizovat a zesovětštit.

Jsmo přesvědčeni, že další vývoj v mladé generace to potvrdí. V jejím myšlení i činech.

Rok 1977 byl jubilejním rokem Václava Hollara. Uplynulo 370 let od jeho narození a 300 let od smrti v Londýně. Kdybychom měli jmenovat nejvýznamnější české umělce všech věků, byl by tu Hollar mezi nejpřednějšími. Svým významem ve vývoji českého umění i svým vlivem na světovou grafiku. V Čechách však je Hollarovo dílo nevítkáno. Když se v roce 1863 jednalo na českém sněmu o koupi jeho listů z ciziny, obhájil Fr.L.Rieger tento počín a řekl tehdy: "Kdo velké muže svojí vlasti nectí, ten mužů takových není hoděn." Čs. vláda učinila v roce 1977 všemožné, aby Hollarovu památku potlačila. Ačkoliv se jeho jubileum dostalo do seznamu významných světových výročí Unesco, Hollar jako emigrant neměl být připomínán. Teprve na poslední chvíli, když hrozila mezinárodní ostuda, uspořádali v Jiřském kostele na Hradě pražském výstavu náhodného souboru jeho leptů, a jako trn vytažený z paty přijali čs. reprezentanti v organizaci Unesco, když měli referovat, co se v Hollarově jubilejním roce udělalo, zprávu, že Klub přátel výtvarných umění vydal s velkými potížemi a bez vědomí oficiálních úřadů malý soubor Hollarových reprodukcí. Nakladatelství Čs. spisovatel odmítlo vydat knížku veršů o V.Hollarovi, proto prý "by se to mohlo počítovat jako nesouhlas s konsolidační politikou vlády" a jako "glorifikace emigrace!" Vrcholu dosáhla protihollarovské tiché, leč urputné tažení na sklonku roku 1977. Tehdy sdělili zástupcům výstavní síně Hollar umístěné nedaleko Národního divadla, že se k 1.lednu 1978 likviduje. Místo ní tu prý bude zřízena pamětní síň Julia Fučíka. A celá budova, kde v přízemí sídlil Hollar, tj. bývalé sdružení českých grafiků založené již před první světovou válkou, případně fakultě žurnalistiky. "Konsolidační" politika zrušila již před několika lety sdružení Hollar, takže název výstavní síně setrval již je symbolicky. Nyní tedy - na oslavu Václava Hollar a likvidují uměnímilovní činovníci v čele s ministrem Klusákem a Vavruškou (kultura a školství) poslední zbytek hollarovského "kultu" v jeho rodném městě. A že předtím u Zuzků na radnici zamítli návrh na postavení Hollarovy bysty i na důstojnější úpravu jeho rodného domu v Soukenické ulici, to jen doplňuje. Co lze čekat od lidí, jako je třeba Bilák, hlavní koryfej kultury, nebo Müller autor podprůměrných spisků šestákové úrovně, kteří kulturu neznají a nenávidí ji. (Bylo by ostatně zábavné pozeptat se Biláka, který od svého nedávného televizního projevu, v němž odsuzoval benátské "bejnále", zda něco ví o Hollarovi.)

pokládá za výtvarného odborníka

Není to ojedinelá věc. Velmi přesně zapadá do celkového pogromu českému umění posledních let. A vyhovuje dokonale i představám sovětských "kulturních" okupaťů, kteří vedou své kolaborantské loutky, Klusáky, Zelenky, Rišky, Svěřčiny, Švestky, Kozáky, Taufry k akcím, které mají postupně vymazávat z mapy české kultury vše, co nevyhovuje jejich politickým represivním cílům, a nahrazovat to, lží, pahodnotou a smyšlenou i prefabrikovanou legendou. Hollarové, Masarykové, Halasové mají být znovu vyradováni. Místo nich hovoří jménem lidu a tvoří Špilčové, Gottwaldové, Skálové. Politika a umění agentů jdou ruce v ruce.

21. srpen 1978 se blíží a je to datum, k němuž vzhlížejí s neklidem sovětské okupanty i českoslovenští místodržitelé. Stále si mezi sebou nevyjasnili, jak tento den "jubilejně" vzpomenout. Interní stranickou schůzí, přehlídkou, manifestací, veřejnou slavnostní politickou estrádou? A tak zatím nasadili své novinářské šmoky v Rudém Právu, aby připravovali jubileum, přičemž současně rozhodli, že ostatní časopisy se zatím k této kampani nemají připojovat. Určili jim však zároveň, aby vypracovali seznamy spolehlivých autorů, kteří budou prověřeni, zda mohou ve dnech srpna přece jen nějaký ten "oslavný" článek podepsat. Zdá se, že se o rozsahu i způsobu akce 21. srpen rozhodne až na poslední chvíli podle definitivního pokynu Moskvy, jak to bude vyhovovat jejím aktuálním politickým potřebám v Evropě i ve světě.

Zatímco politikové přešlapují, jejich stranicko-politické orgány se mají k světu. Již při jarní návštěvě Brežněva v Československu vyrukovali se všemi akcemi, které hodlají zopakovat před srpnem 1978. Podle připravených seznamů, které rozlišují několik skupin podle "nebezpečnosti", mají se někteří lidé na několik dnů nebo týdnů zajistit ve vězení, jiné budou předváděny k informačním pohovorům, další ostražitěji sledováni. Znovu se připravuje akce, které mají znemožnit vzájemný styk lidí. Vnitro předalo ředitelstvím spojů seznamy těch, kterým se mají přerušit a vypojit telefony v bytech - na urgence se má odpovídat, že jde o přerušování kabelů, jejichž oprava bude trvat dlouho, existují seznamy stanic, které budou odposlouchávány na magnetofonové pásky. Znovu se rozvine akce technických prohlídek vozidel, při nichž se budou odebírat technické průkazy i řidičské průkazy, a to i v případě, když je auto v pořádku, protože se vždy musí nějaká závada zjistit...

Skupina kolem Bilaka šíří v KSČ neustále zprávy, že se připravují teroristické akce pro něj. Téměř denně si stěžují, že dostávají na tajná soukromá čísla výhrůžné telefonické rozhovory, v nichž se jim jako zrádcům hrozí smrtí; marně si přitom orgány lámou hlavu, jak tato supertajná čísla mohlo proklouznout...Docházejí jim - a to přímo do jejich rukou - dopisy s podobnými vzkazy. Podívejte se někdy při televizním vysílání na obličej Bilaka. Má v něm vepsáno jidášství se všemi typickými znaky, pološílený výraz očí, nejistý stále těkavý pohled, křečovitý škleb kolem úst, podezíravě a trhavě se ohlíží. Jistě trpí pocitem méněcennosti i pro svou trpasličí postavu. Nezždělanost kompenzuje politickým dogmatismem, který umožňuje lidem tohoto druhu zjednávat si ve vlastních očích pocit jakési myšlenkové i mocenské nadvlády. Bilákové se obávají teroristických akcí a atentátů na své osoby, tak to kolem sebe vykládají a tak také instruuji stranicko-policejní orgány, aby čmuchaly.

Jako doklad toho, kam až pronikly "nepřátelské" živly uvádí se porucha při televizním vysílání Brežněvovy řeči z pražského Hradu, kdy asi 18 minut vypadl zvuk a Brežněvova pantomima musela být honem nahrazena filmovými záběry české krajiny a zvukomalebnou muzikou...Kdo to zavinil, když celé vysílání bylo pod dohledem policie a řídili je spolehliví soudruzi?

Lid je před srpnem klidný. Ničemové, kteří vléžou naši zem do stále zjevnějšího otroctví a nejraději by ji proměnili v sovětskou gubernii SSSR, třesou se strachem a nejistotou...